

A Korunk szerkesztősége 75. születésnapja alkalmából köszönti Kántor Lajost, a folyóirat volt főszerkesztőjét, a Korunk Baráti Társaság elnökét.

ÖNKÉPÜNK – EURÓPAI TÜKÖRBE

■ Mit gondolunk magunkról? Mit gondolnak mások rólunk?

Normális társadalmakban – hol van manapság ilyen? – ezek természetes, időről időre feltehető, szükségszerűen felteendő kérdések. A mi kelet-közép-európai régióinkban nem szokás egyikre vagy másikra, főként egyszerre mindkettőre rákérdezni, mert ugye mi tudjuk, hogy kik vagyunk, mások pedig, főként a szomszédok le vannak... Ők irigyek, ellenségeink, történelmi haragot őriznek magukban, elégtételt akarnak venni rajtunk.

Ritka hely – és szerencsére még megőrzött – az Európai Protestáns Magyar Szabadegyletem, főként az évente megrendezésre kerülő Akadémiai Napok, ahol lehet, ahol természetes ilyen kérdéseket feltenni, netán egy egész heti konferenciát ennek szentelni. Különböző tapasztalatokat felhalmozott emberek jönnek össze Európa számos országából, néhányan Amerikából, no meg most már természetesen ott lehetünk mi legfrissebb Kárpát-medencei élményeinkkel; megpróbáljuk tovább éltetni az EPMSZ jeles atyáinak, Cs. Szabó Lászlónak, Szabó Zoltánnak az örökségét, a svájci bejegyzés idejétől változatlanul hűséges maiak bölcsességét, higgadságát s a később csatlakozottak pragmatizmusát. Egyszóval a normalitás feltételeit. A 2012. májusi Akadémiai Napokon a Nagyvárad melletti Félix-fürdőn ha nem is a feltétlen boldogság, de a jó közérzet napjaiban, az EPMSZ Erdélyi Köre társszervezésében lehetett előadásokat hallgatni, beszélgetéseket folytatni nemzeti önképünkéről és a szomszédságról, fájdalommentesen „besétálni” identitásunkba és rákérdezni a másokéra, felidézni a 19. századi hagyományt és a mi – ugyancsak ellentmondásos – transzszilvanista kísérleteinket, Nyugaton élő fiatalabbak és legfiatalabbak életérzését, amelyben jelen van, jelen lehet a kettős identitás. A közösségformálásnak természetes eszköze, közege a gazdaság, erről is szólt egy kerekasztal-beszélgetés.

Nem tiszte a jegyzetírónak (és valamiképpen az ötletgazdának) jegyekkel minősíteni az egyes programokat – a fő szervező Veres Kovács Attilának kijáró csillagos tízes (vagy ötös) mégsem maradhat ki e visszatekintésből –, azt azonban érdemes kiemelni, hogy a hangvétele, a forma milyen fontos eleme a hatékonyságnak. Ez megnyilvánulhat olyan „klasszikus”, jól felépített, alapos anyagismeretről és belső meggyőződésről tanúskodó előadásban, amilyenre példát az irodalomtörténész Láng Gusztáv adott. De a lazább megszólalást kedvelő, humorral, önróniával megtűzdelt, „széljegyzeteket” elmondó Demény Péter sikere akár idősebb hallgatók körében is azt bizonyította, hogy az Akadémiai Napok igenis elviseli a nem akadémikus keretet; a lankadók felkapják a fejüket, rákérdeznek, hogy tulajdonképpen ki ez a „süvölvény” (aki most érte el a negyvenet), és miről is beszél...

Helyhatósági választásaink legfrissebb tapasztalatával, a megelőző kampány feledni való média-jelenlétével és sok egyéb történéssel gazdagabban, illetve illúziótlanabban egy egész társadalmat (nemzetet, nemzetiséget) megszólító Akadémiai Napokat képzelünk el magunknak, ahová mindenki behajtható volna (politikai funkciókra pályázók az elsők között!), egyetemes Akadémiai Napok végighallgatására.

Kántor Lajos